

Jak głosować? Dziś ważą się losy Polski

Kraków, 22 stycznia.

Rzuciliśmy wczoraj hasło: „głosować na naj-mądrzejszych”. Podkreśliśmy, że w Sejmie konstytuującym rozstrzygane będą nie tylko sprawy natury politycznej, ale też zasadnicze kwestye społeczne, ekonomiczne i kulturalne. O ile zaś w zakresie politycznym miarodajnym dla wyborców jest przede wszystkim partyjny kierunek kandydata, o tyle u wszystkich innych wymienionych powyżej, a równie ważnych sprawach rozstrzygać winna wartość osobista, ubiegających się o mandat ludzi. W konsekwencji doszliśmy do przekonania, że zacierzwanie partyjne nie może nakazywać zamykania oczu na wszelkie błędy i wady poszczególnych jednostek, nawet zbliżonych pod względem światopoglądu, a równocześnie eliminowania poza nawias ludzi światłych, mądrych i pożytecznych, lecz należących do odmiennych ugrupowań.

Stanowisko nasze, które nadal niezachwianie podtrzymujemy, jest bez wątpienia wyrazem zdrowego instynktu, wyrazem tej racji stanu, co ponad wszelkie partyjne interesy, stawia dobro Ojczyzny.

Ta racja stanu nakazuje atoli pewne rozwiniecie gloszonych przez nas zasad, pewne przystosowanie ich do wymogów praktyki politycznej.

Jakież są to wymogi?

Wojna obecna, a szczególnie ostatnie miesiące utrwaliły istniejący już przedtem podział społeczeństwa na dwa obozy: stronnictw ogólnonarodowych, roztrzaskających wszelkie przejawy życia z punktu widzenia całokształtu spraw narodowych i na obóz klasowy, socjalistyczny. Nie odmawiamy w zupełności socjalistom żywego poczucia polskości, nie odsądzamy ich od patriotyzmu, stwierdzamy jednak, że zwycięstwo list socjalistycznych byłoby dla sprawy wolskiej ujemne. Stoiar przed grozą bolszewizmu, idącego ku nam od wschodu; supremacya socjalistów nie dawałaby odpowiednich gwarancji bezpieczeństwa w tym względzie. Pomijając już zaś zabójcze wprost skutki, jakie bolszewizm wywarłby w wewnętrznym życiu polskiem, nie wolno też zapominać o tem, że wielkie szanse, jakie państwo nasze pod względem rozprzestrzenienia swych granic posiada, opierają się na przekonaniu koalicji, iż Polska podejmie skuteczną walkę z bolszewikiem niebezpieczeństwem. Zwycięstwo list socjalistycznych, a co za tem idzie, ujęcie przez socjalistów steru rządów, zachwiałoby tę wiarę koalicji nader poważnie.

Wszystkie te względy nakazały stronnictwom, stojącym na gruncie ogólnonarodowym, stworzenie w szeregu centr naszego kraju wspólnego bloku wyborczego i postawienie jednej listy. Stało to się także w Krakowie. Tu więc racja stanu nakazuje zachowanie karności, podyktowanej interesem narodowym. Karność ta jest obowiązkiem naczelnym i nie ulegącym wątpliwości.

Możnaby zapewne i liście krakowskiej stronnicy w zjednoczonych wytknąć niejedno. Przyznajemy otwarcie, że skład jej niezupełnie odpowiada tym wysokim postulatam, jakie stawiać wolno z uwagi na siłę twórczą reprezentowanej ideologii i na ilość jej wyznawców w społeczeństwie. Stronnictwa blokowe mogące czerpać w nieprzebranej wprost skarbnicy swych członków i zwolenników, potrafiłyby drogą selekcji dojść do utworzenia lepszej, dużo lepszej listy.

Rażącym i przykrym jest fakt, że brak na niej przedstawicieli stronnictw, tak zasłużonych w narodzie, jednoczących w sobie taki zapas walorów politycznych i narodowych, posiadających tak dużo zaufania w szerokich sferach.

Okoliczności te nie zmieniają jednak faktu, że lista zjednoczonych stronnictw jest jedyną listą ugrupowań, dających pełną gwarancję bezpieczeństwa interesów narodowych i że głosując przeciw niej, lub wstrzymując się od głosowania dopomagamy do zwycięstwa listy socjalistycznej, którego skutki już wyżej omówiliśmy. Musimy przeto spełnić nasz obowiązek, aczkolwiek z żalem, że go nam tak utrudniono i w dniu wyborów oddać karnie swe głosy na listę bloku narodowego.

Paryż. (Ag. Havasa). Przedmiotem obrad dzisiejszej konferencji, mającej się zebrać o g. 11 przedpołudniem, będzie problem polski. Rządy koalicji otrzymały doniesienia, o marszu czerwonej gwardyi na Warszawę. Interwencya mocarstw koalicji w tych warunkach jest możli-

wa o tyle, że mocarstwa te dostarczą Polsce materiału wojennego, amunicyi i zaopatrzenia.

W piątek lub sobotę odbędzie się pełne posiedzenie konferencji pokojowej, na którym prezydent Wilson przedstawi projekt ligi narodów.

Mapa Polski.

Wiedeń, 22 stycznia. (Telef.) „N. W. Journal“ donosi z Zurychu: Korespondent paryski „Neue Zuercher Zeitung“ donosi, że prezes Komitetu Narodowego w Paryżu przedłożył sferom francuskim mapę Polski. Wedle tej mapy Polska ma obejmować 450.000 km. kwadratowych z 38 milionami ludności. Polska żąda dla siebie Grodna, Wilna, Mińska. Od Mińska przebiegałaby granica na zachód od Kijowa. Wołyń i Podole miałyby przypaść Ukrainie. Rusini, którzy zo-

staną wcieleni do Polski, mają otrzymać pełną gwarancję praw mniejszości. Księstwo Cieszyńskie przypaść ma Polsce w porozumieniu z Czechami. Niemcy muszą odstąpić Polsce Górny Śląsk wraz z Opolem, a dalej oprócz prowincyi poznańskiej, także i Gdańsk. Powiat rządowy olsztyński, tudzież litewskie Mazury mają także przypaść Polsce. Królewiec ma być niezawisłą republiką, połączoną gospodarczo z Polską.

Prezydent Paderewski wyjeżdża na konferencję pokojową.

(Od naszego korespondenta warszawskiego).

Warszawa, 22 stycznia. — W tych dniach nastąpić ma — jak się dowiaduje — wyjazd prezydenta ministrów Paderewskiego do Paryża na konferencję pokojową. Prezydent ministrów zatrzyma się w stolicy zaledwie dni kilka, po-

czem wróci do Warszawy, zaś w Paryżu na konferencji pokojowej pozostaną zastępcy. — Prezydentowi ministrów towarzyszyć będą w podróży wyżsi urzędnicy państwowi.

Ustępstwo ukraińskie dla Polski.

Warszawa, 22 stycznia. — (Wryb) Przyjechali do Warszawy były członek ziemstwa gubernialnego kijowskiego, redaktor „Dziennika Kijowskiego“ p. Joachim Wołoszczynowski wraz z członkiem obecnego rządu ukraińskiego, ministrem Prokopowiczem.

Celem przyjazdu obu panów jest nawiązanie

kontakty między rządami polskim a ukraińskim.

Podobno minister Prokopowicz posiada nadane mu przez Petlurę bardzo szerokie pełnomocnictwa i w zakresie ustępstw na rzecz Polski.

Koalicyjna rada żywnościowa żąda otwarcia Gdańska.

Paryż. (Ag. Havasa) Międzysojusznicza najwyższa rada dla spraw aprowizacyi odbyła dnia 20 b. m. posiedzenie pod przewodnictwem p. Hooge. Rada przyjęła projekt utworzenia komisji aprowizacyjnych w Tryeście, Bukareszcie, Konstantynopolu, w Polsce. Wobec sprawo-

zdania o krytycznych stosunkach żywnościowych w Polsce, wystosowała rada do marszałka Focha pismo, w którym postawiono żądanie, wydania zarządzeń, by dowóz środków żywności, potrzebnych dla ludności — drogą przez Gdańsk został zapewniony.

W przededniu ataku Niemców na Polaków.

Wiedeń. (PAT) „Neues Wiener Abendblatt“ donosi z Berlina, że obietnice członka rządu Noskego, poczynają się spełniać. Mianowicie, że wojska niemieckie po przywróceniu porządku w Berlinie i zapewnieniu bezpieczeństwa w czasie wyborów, użyte będą przeciw oddziałom pol-

skim na wschodzie. Komendę obejmuje Hindenburg. Pojutrze główna kwatera z Kaessel przeniesioną będzie do Królewca. Jako podkomendnych Hindenburga wymienia dziennik generałów Belowa i Woyscha.

Bezczelne kłamstwa wiedeńskich pismaków.

Wiedeń. (PAT) „Reichspost“, znana z żaży-lych stosunków z Rusinami, przedrukowuje brednie gazet wiedeńskich o stosunkach we Lwowie i oskarżenia pod adresem Polaków z tą tylko różnicą, że w miejsce jakoby prześladowanych żydów, stawia też i Niemców. Informacje swoje czerpie jakoby od osoby przybyłej z Budapesztu. Pismo pisze, że wobec przyłączenia się wojsk Ukrainy rosyjskiej do armii ruskiej w Galicyi, nastąpił stan wojenny między

Ukrainą a Polską. Pismo donosi o bombardowaniu miasta przez Rusinów, dodając, że im większe niebezpieczeństwo, tem bezwzględniej mocarze miasta występują przeciwko mieszkańcom podejrzany. Przeszło 2000 Ukraińców, żydów i Niemców, wedle twierdzenia „Reichspost“, znajduje się w więzieniu, wśród nich wielu austriackich oficerów. Innych zaś z tychże sfer, a zwłaszcza inteligentów, urzędników, adwokatów używa się do czyszczenia ulic.

Kłeska socjalistów w Niemczech.

Berlin. (B. K.) Wynik wyborów w 37 okręgach wyborczych na 421 wybranych delegatów, jest następujący: niemiecka narodowa partya ludowa 34, chrześcijańska partya ludowa 88, nie-

miecka partya ludowa 23, niemiecka partya demokratyczna 77, partya socjalno-demokratyczna 164, niezawisła partya socjal. demokr. 24, frakcye 11.

Kupujcie polską pożyczkę państwową!

Papież wzywa do zaprzestania wojny w Galicyi wschodniej.

Kraków, 22 stycznia. — Za pośrednictwem wizytatora papieskiego w Polsce mons. Rattiego, wystosował papież pismo do arcybiskupów Bilczewskiego i Szeptyckiego, w którym między innymi czytamy:

„Ze względu na nagłość potrzeby, odległość miejsc, trudność i niepewność komunikacji, oraz zawikłość położenia, sądził Ojciec św., że najpewniejszym i najszybszym środkiem do tego, żeby

JEGO GŁOS DOSZEDŁ MIĘDZY JEGO SYNÓW W GALICYI WSCHODNIEJ,

było zwrócenie się za mojem niegodnym pośrednictwem do ich bezpośrednich Arcybiskupów i zwierzenie im Jego ojcowskich myśli i uczuć, by oni z kolei rychło i w odpowiedni sposób oznajmili je swym ludom, zwracając się z gorącym zarazem i roztropnym apelem do ich tradycyjnej wiary.

„I oto teraz, kiedy pokój powszechny zapowiada się wreszcie i zaczyna ustalać, Ojciec św.

Z NAJWYŻSZYM BÓLEM WIDZI ROZOGNIONĄ WOJNĘ

w tamtych stronach, pośród swych synów tak bardzo drogich Jego sercu, pośród ludności chrześcijańskiej i katolickiej, która do niedawna żyła w pokojowym sąsiedztwie, a raczej pokojowo pomieszana ze sobą na tej samej ziemi, w obrę-

bie tych samych miast i miasteczek i w tych samych wioskach, w których też i

NA PRZYSZŁOŚĆ ŻYĆ I Z SOBĄ PRZESTA- WAĆ BĘDZIE MUSIAŁA.

Więc znowu podnosi swój głos Ojciec św. i do Swych synów, którzy się wzajemnie mordują, woła: **Pokój, pokój...**

„Chwila obecna szczególnie się nadaje do zaprzestania rozlewu bratniej krwi i do podjęcia takiej dyskusji, bo teraz

OTWIERA SIĘ KONGRES POKOJOWY,

który sobie właśnie stawia za cel załatwienie wedle słuszności i sprawiedliwości wszystkich o ile to możliwe, spornych między narodami kwestyj politycznych, narodowych, terytoryalnych. Ojciec św. ma więcej, niż kto inny prawo (żeby nie powiedzieć więcej) spodziewać się, że takie postanowienie będzie miało zbawienne skutki, bo On pierwszy nawoływał wszystkich do pokoju i przed całym światem głosił znamiona, jakie ten pokój musi mieć i zasady, na jakich się winien oprzeć i z jakich ma wyjść, żeby naprawdę był pokojem sprawiedliwym“.

Podobne pismo przesłał mons. Ratti metropolicie Szeptyckiemu. Obu księżom Kościoła zaleca mons. Ratti w imieniu ojca św. doprowadzenia do zgody w Galicyi, a o wynikach ich zabiegów mają zawiadomić Watykan w czasie jak najszybszym.

Bolszewicy warszawscy w pogotowiu!

Szykują w tym tygodniu zamach zbrojny.

(Od naszego korespondenta warszawskiego).

Warszawa, 22 stycznia (Wryb) Dowiaduję się, że bolszewicy warszawscy w odpowiedzi na zawieszenie „Sztandaru socjalizmu“, aresztowanie Rady delegatów robotniczych, mają wystąpić zbrojnie. Mają wykonać zamach stanu.

Siedliskiem bolszewizmu jest w Warszawie dzielnica robotnicza Wola, w której od kilku dni panuje ruch niezwykle ożywiony. Wzmógł się ten ruch z chwilą ustąpienia gabinetu Moraczewskiego. Komuniści warszawscy są podobno zaopatrzeni w broń, przechowywaną starannie jeszcze w okresie, kiedy to niektóre oddziały wojska niemieckiego, opuszczając Warszawę, drogą „pokrewieństwa ideowego“ przekazały tę broń braciom komunistom.

Nie jest tajemnicą w Warszawie, że zamach bolszewicki przygotowywany jest już od dawna. Dotychczas oświadczały bolszewicy w rozmowach prywatnych, że są jeszcze za słabi, aby przejąć i należycie pokierować władzą.

W ostatnich natomiast dniach z zadowoleniem stwierdzają, że obóz ich został poważnie zasilony pewnym odłamem robotników z Polskiej Partii Socjalistycznej, który po upadku gabinetu Moraczewskiego przeszedł do opzycji w stosunku do „ugodowego“ kierownictwa partyi. Trudno jest sprawdzić, czy połączenie takie istotnie nastąpiło już formalnie. Pewnym jest jednak, że wśród członków P. P. S. zauważyć można w ostatnich czasach pewien ferment. Skłonni do przesady i wyjaskrawiania faktów, komuniści widzą już w tem dezercję proletariatu z pod sztandaru P. P. S.

Tak czy owak, zaznaczył się ostatnio na lewicy silny prąd opozycyjny.

Komuniści liczą również poważnie na poparcie militarnie polskich jednostek bojowych, sformowanych w Rosyi. Według najświeższych informacji z Rosyi, postanowił rząd sowieński obsadzić dawne kresy państwa rosyjskiego dopiero z chwilą, gdy rozwój wypadków w tych krajach otwiera im drogę.

W ten sposób wysłali na Litwę wojska, w skład której wchodzi żołnierze narodowości litwskiej, białoruskiej, a częściowo i polskiej, zaś do Królestwa wysłać pragną t. zw. „dywizje mazowieckie“.

Ruchawka bolszewicka w Warszawie ma właśnie ten „rozwoj wypadków“ przyspieszyć.

Jest rzeczą pewną, że komenda nasza zdaje sobie dokładnie sprawę ze stanu rzeczy i — czuwa.

Wczoraj żandarmerya, łącznie z policją i milicją ludową, przeprowadziła rewizję w hotelu Bruhlowskim, w Renesansie, Aquarium i w Klubie filatelistów. Od osób, które bawiły w Renesansie i Aquarium odebrano nieco broni.

Aresztowania w Warszawie.

W niedzielę — jak informuje „Moment“, dokonano rewizji w zyd. związku manufakturzystów przy ulicy Przejazd, w biurze centralnym związków zawodowych żydowskich i w sąsiednim lokalu Rosenberga. Aresztowano braci Pesacha i Józefa Lewów przy ulicy Pawłej i K. Weltsmanna, członka zarządu „Wiedzy Robotniczej“ na Muranowie. Na dworcu kowelskim i na starym Moście rewidowano pasażerów z Otwocka.

nie przebrzmiał bez silniejszego wrażenia. Wiedeńscy dziś bardziej wrażliwi są na młde dźwięki angielskiej kapeli wojskowej, które im ogłaszają nadejście pociągu ze środkami żywnościowymi, niż na uroczyste zapewnienia braterskich uczuć niemieckich.

A koła polityczne, ze względu na znane oświadczenie ministra Pichona o prawach zwycięzcy, z pewnością życzyłyby sobie, by właśnie teraz, t. j. w chwili, kiedy się zbiera konferencja pokojowa, jak najmniej mówiono o przedwczesnej uchwale Rady Narodowej.

A to tem bardziej, że koalicja, jak się zdaje, dotychczas faktycznie nie zdecydowała jeszcze ostatecznie o losach państwa niemiecko-austriackiego. Jasną zaś jest rzeczą, że wyrok koalicji wypadnie tem korzystniej, im większą społeczeństwo tutejsze zachowa rezerwę w sprawie przyłączenia Austrii do Niemiec.

Prasa „Reichu“ byłaby przeto z pewnością o wiele lepiej przysłużyła się tutejszej ludności przez zaniechanie oświadczenia, o którym mówiłem w wstępie niniejszej korespondencji.

Skandaliczna afera

w arystokratycznych kołach Paryża.

Zaginienie tajemniczej kolii z perel. Złodziejka hr. Flores.

Paryż, w styczniu. — Paryskie koła arystokratyczne mają obecnie sensacyjny temat rozmów. Jest nim sprawa zaginięcia wspaniałej kolii, złożonej z 148 pereł, będącej własnością infanty hiszpańskiego, ks. Antoniego d'Orleans.

Od dłuższego już czasu wspaniała kolia ta, darowana swego czasu hiszpańskiemu domowi królewskiemu przez księżną de Montpanier, w zachwyty wprowadzała wszystkich znawców, a przedewszystkiem wszystkie wytworne a próżne damy paryskiej „haut volée“.

Wartość jej przewyższała sumą 5 milionów franków, perły zaś wielkości ziaren grochu, należały do najładniejszych okazów.

Książę Antoni trzymał kosztowny klejnot rodowy w kasie jednego z banków paryskich; wyjmował go stamtąd tylko od czasu do czasu, oddając go do czasowego użytku przyjaciółce swej wicehrabinie Caomen Flores. Wicehrabina zjawiała się bowiem na balach i reanionach, zdobna w księżęcą kolie.

Regularnie po takich okazach wracała kolia do schowku bankowego.

Przed kilkoma dniami przyszedł ks. Antoni do banku i ku swemu przerażeniu skonstatował, iż schowek jest pusty.

Wszczęto poszukiwania, których rezultaty były sensacyjne: wraz z kolie zniknęła z Paryża hr. Flores. Ma się ona rzekomo znajdować w Hiszpanii. Schowek, jaki ona sama w banku posiada, jest zamknięty i nie można go pod jej nieobecność otworzyć.

Czyżby się miała tam drogocenna kolia znajdować?

Sceptyczny Paryż wierzyć w to nie chce.

Falszywe dzieła Rodina.

ARESZTOWANIE WYBITNEGO RZEźBIARZA
ACHILLESA FIDI.

Paryż, 22 stycznia. — W Paryżu uwięziono szereg osób ze sfery artystycznych, które puszczały w obieg falsyfikaty rzeźb Rodina. Między aresztowanymi znajduje się także wybitny rzeźbiarz włoski Achilles Fidi.

Sprawa ta wzbudziła w Paryżu żywe zainteresowanie.

Węgierscy spekulanci złotem.

GIELDZIARZE-JUBILERZY. — KONFISKATA
KLEJNOTÓW ZA 30.000 KORON.

Budapeszt, 22 stycznia. — Węgierscy spekulanci zwachawszy, że w Wiedniu złote i srebrne monety mają niższy kurs, niż w Budapeszcie, sprowadzali pokątną drogą złoto do Węgier. Policja wpadła na trop tych spekulacji i położyła im kres, otoczywszy jedną z kawiarni, w której zbierali się gieldziarze-jubilerzy. Ogółem po przeprowadzonej osobistej rewizji znaleziono klejnotów za 30 milionów koron. Policja widząc tak wspaniałe rezultaty, przeprowadziła jeszcze ściślejszą rewizję, przezcojąc kapelusze i suknie damskie, w których fałdach znajdowała zaszyte złote i srebrne monety, oszalowania drzwi i okien, piece, przyrzem skonijskowała 5000 złotych i srebrnych monet. Oczywiście, żaden ze spekulantów nie przyznał się, że monety są jego własnością.

Wszyscy bez wyjątku winni stanowczo i bezstronnie oświadczyć, że jednym z najlepszych i najwięcej interesujących jest obecny program kinoteatru „Sztuka“, składający się z dramatu „W chwili szalu“ z Lottą Neumann i Rastnerem, oraz z komedii „Falszywy Demetriusz“.

Czy niemiecka Austria przyłączy się do Niemiec?

Niedźwiedzia przysługa. — Idea związku gospodarczego na gruzach Austrii. — Mała wrażliwość Wiedeńczyków na głosy z Niemiec. — W oczekiwaniu na wyrok koalicji. —

(Od naszego korespondenta wiedeńskiego).

Wiedeń, 21 stycznia. — (r)W całej prasie niemieckiej pojawiły się równobrzmiące oświadczenia, żądające w sposób wprost uroczysty natychmiastowego wprowadzenia w życie uchwały niemiecko-austriackiej Rady Narodowej z dnia 12 listopada 1918 roku. Uchwala owa orzeka, jak wiadomo, przyłączenia Rzeczypospolitej niemiecko-austriackiej do państwa niemieckiego i jest stałym przedmiotem bardzo namiętnej dyskusji w tutejszych kołach politycznych, które chyba już aż nadto miały sposobności przekonać się o tem, jak zgubnie może działać zbyt ni pospiech w rozstrzygnięciu zasadniczych kwestyj politycznych.

Dziś nawet najgorliwsi zwolennicy przyłączenia do Niemiec nieco inaczej zapatrują się na tę sprawę, niż przed dwoma miesiącami, bo zrozumieli, że można było przez zaniechanie owej uchwały zaoszczędzić niejednej przykrości nowo powstałemu państwu.

Być może, że katastrofa węglowa, która nawiedziła Wiedeń, na wszelki wypadek nie byłaby się dała zażegnać. Ale rokowania z Czechami z pewnością o wiele szybsze i o wiele korzystniejsze byłyby wydały wyniki, gdyby owa uchwała nie istniała.

To samo dotyczy kwestyj żywnościowej. Wobec takiego stanu rzeczy łatwo zrozumieć, czemu większość tutejszej ludności, o z nią właśnie koła polityczne najbardziej wyszkolone, nie okazują najmniejszego entuzjazmu dla myśli połączenia Austrii z Niemcami i raczej ciągle wracają do całkiem innej konstrukcji politycznej, a mianowicie do idei gospodarczego związku państw, które powstały na gruzach monarchii. A teraz właśnie, kiedy ta myśl coraz szersze obejmuje koła, prasa niemiecka przypomina sobie uchwałę listopadową i widocznie ze względu na zbliżające się wybory uderzyła w wielki dzwon narodowy. Głos z Reichu nie wywołuje tu bynajmniej wielkiego zachwyty i prawdopodob-

Cudownie uleczeni.

Żołnierz Spinelli stracił wzrok i mowę. — Piękna Małgorzata pozostała mu wierną. — Niezwykle spotkanie w kościele. — Cudownie uleczeni.

Kraków, 25 stycznia. — W „Corriere della Sera”, które w tych dniach nadeszło do Krakowa, znajdujemy opis niezwykłego wydarzenia.

Pewien żołnierz włoski, nazwiskiem **Antonio Spinelli**, ranny i kontuzjonowany od granatu, utracił skutkiem nagłego wstrząśnienia wzrok i mowę.

Jako inwalida, ślepy i niemy, odesłany został do Nowego Jorku, gdzie mieszkała jego rodzina.

Przed wojną **Spinelli** zaręczył się był z **piękną i miłą dziewczyną**, również Włoszką, lecz odkąd zły los zrobił go kaleką, przestał do niej pisywać i nie starał się jej odnaleźć, nie chcąc się jej narzucać, ani powoływać się na dawne zobowiązania.

Małgorzata jednak była mu zawsze wierną i poszukiwała go przez różne biura, wreszcie przyjechała z matką do Nowego Jorku w nadziei, że natrafi na jaki ślad i dowie się coś bliższego o swym ukochanym. Nie spotkała się jednak, bo **Antonio** nie zgłosił się nawet do rodziny i przetrwał swój ciężki ból i smutek w jednym z miejscowych szpitali.

W pewną niedzielę wreszcie strapiona dziewczyna postanowiła udać się z matką do kościoła Przemienienia Pańskiego, aby wymodlić tam sobie zmianę na lepsze w swym bezowocnym poszukiwaniu.

W chwili, gdy obie kobiety wstąpiły po kamiennych schodach na wysoki ganek kościelny i miały

już wejść do środka, usłyszały za sobą stuk laski o kamienne płyty. Małgorzata odwróciła się instynktownie i zobaczyła niewidomego żołnierza, który z trudem szukał przed sobą drogi laską, prowadzony przez pielęgniarkę. Dziewczyna zbladła i patrzyła rozszerzonymi źrenicami, bo twarz kaleki nie była jej obcą; nie mogła jednak uwierzyć, by ten blady, zniekany żołnierz, z głową opuszczoną na piersi, był tym samym, co jej rzeźki i piękny Antonio, którego pożegnała przed wojną.

Skoro jednak zrównali się z sobą, nie mogła już wątpić.

— Antonio! mój Antonio! — zawołała rozdzierającym głosem.

Żołnierz zadął i podniósł głowę, lecz w tej chwili twarz jego opromieniła się wyrazem niezłomnej radości.

— Małgorzato! Wielki Boże, ja widzę, — wyszeptał drżącymi ustami.

Kochankowie padli sobie w objęcia. Antonio odzyskał jednocześnie wzrok i mowę, pod wpływem niespodziewanego wstrząśnienia. Tak chcą lekarze. Małgorzata jednak i jej matka przypisują jego uzdrowienie cudownej łasce, jaka spłynęła na nie u wrót kościoła, gdzie wkrótce po tem zdarzeniu, odbył się ślub młodej pary.

Bolszewickie rozruchy w wojsku czeskim.

Kraków, 22 stycznia. — (4) Powoli, lecz coraz już częściej dochodzą nas wieści z państwa czesko-słowackiego o rozruchach bolszewickich, buntach wojskowych lub też zamachach na wybitne osobistości polityczne. Mimo, iż rząd czeski stara się wszystkiemi dostępnymi mu środkami, zapobiedz kolportowaniu tych nieprzyjemnych dla niego wypadków poza granice Czech — anarchia przybiera tam już tak zastraszające rozmiary, że ukryć ich niepodobna.

Wprawdzie niedawno p. Kramarz powiedział współpracownikowi „Tempa”, że Czechy są jedyną „latarnią ładu i porządku” w Europie środkowej, okazuje się jednak, że to jest tylko nieziszczalnym marzeniem polityków czeskich.

Ostatnio wybuchły w dwóch garnizonach pod Bagą w Josefstadzie i Milowicach bunt żołnierzy. Szczególnie charakter bolszewicki przybrał rokosz 28 pp. „dzieci Pragi”, a więc żołnierzy najbardziej chyba czeskich. Oba pułki połączyły się i przemocą chciały utorować sobie drogę do Pragi. Przeciw zbuntowanym żołnierzom wysłano legionistów słowackich, którzy z bronią w ręku wystąpili przeciw swym towarzyszom broni. Równocześnie skonsygnowano znaczną liczbę wojska dla ochrony fabryk i ma-

gazynów amunicji w Wyszehradzie, dokąd zmierzali zbuntowani żołnierze, celem wysadzenia ich w powietrze. Przyszło do krwawych walk. Jaki obrót wzięły te walki, na razie nie wiadomo. Do pism wiedeńskich donoszą o wielu za bitych i rannych.

Równocześnie sygnalizowano do Pragi o rozruchach w innych garnizonach czeskich. W rozmaitych przedmieściach Pragi odbyło się wczoraj kilka zgromadzeń robotniczych o charakterze wrogim dla rządu.

Rząd czeski wzywa Słowaków przeciw rokoszom.

Wiedeń. (PAT) Dzienniki tutejsze zapewniają, że mimo usiłowania rządu czeskiego zatuszowania sprawy, jest faktem, że w armii czeskiej szerzą się rokosz. Szczególny brak dyscypliny objawił się wśród wojsk czeskich, które powróciły z Francji. Korespondent dziennika „Telegraf” twierdzi, że stanowisko ministra obrony krajowej Kłofadza jest z tego powodu zachwiane i że rząd odwołuje ze Słowaczyny do Pragi karne oddziały, na które może liczyć.

Nieśmiertelne galicyjskie kanały.

Kraków, 23 stycznia. — (c) Zaiste do historii już chyba za c. i k. rządów przejść zdołały kanały galicyjskie, nad którymi radzono lata całe, podnoszono ich potrzebę, lecz nic nie zrobiono, gdyż na ten cel monarchia, która ostatnie soki z Galicji ciągnęła, nie mogła znaleźć w kasach krajowych funduszu. Obecnie jednak, gdyśmy zostali panami swej ziemi i gdy demobilizacja daje nam tak wiele rąk, dla których otworzyć trzeba natychmiast warsztaty pracy, sprawa budowy kanałów galicyjskich nabiera pierwszorzędnej obywatelskiej znaczenia. — Pod tym kątem należy też patrzeć na memoriał P. K. L., wysłany do prezydenta ministrów Paderewskiego, z którego wyjątki przytaczamy:

Równocześnie z trudnościami, jakie Rzeczypospolita ma do pokonania na zewnątrz państwa, powstają poważne wewnętrzne kwestie społeczne. Zamiast zaspokojenia mas narodu, szerzy się niezadowolenie, a główną przyczyną tego fermentu jest nędza klas, pracujących fizycznie. Setki tysięcy ludzi szuka pracy, a nie znalazłszy jej, narzeka i burzy się, zagrażając poważnie całemu ustrojowi społecznemu. Zakłady przemysłowe są zniszczone, nie posiadają węgla na opał kotłów, ani surowców do przeróbki, których dla trudności transportowych sprowadzić nie można. Znaczący przyszedł, że wpróż miną lata, muszą nastąpić normalne warunki aprowizacji, ustać musi drożyzna, zaim będzie możebnym uruchomić te warsztaty pracy.

Robotnik nie może czekać cierpliwie lata całe, żąda natychmiast chleba codziennego, żąda pomocy, a tą nie będą zapomogi i inne jałmużny, ale danie mu zarobku. Czas zatem przyszedł na rozpoczęcie robót inwestycyjnych, państwowych w wielkim stylu.

Budowa dróg wodnych da się rozpocząć bez długich przygotowań, znajdzie tam pracę nie tylko robotnik zwykły, ale i kwalifikowany. Czas wartkim prądem ucieka, nie czas do długich namysłów, dziś pora do czynu.

Słowniki topograficzne Galicji są tak korzystne, że jeszcze za czasów przedrozbiorowych ówczesny rząd polski chciał przystąpić

do budowy drogi wodnej, łączącej Wisłę z Dniestrem, jako łącznika południowej Polski z morzem Śródziemnym. Rządy okupacyjne traktowały Galicję, jako kraj wrogi, konsekwentnie wyzyskiwały i budowę dróg wodnych zwalczały. Ostatnia reprezentacja polska w Radzie państwa w Wiedniu upominała się energicznie o tę budowę i jej należy zawdzięczać, że plany przygotowane, budowę rozpoczęto i przedsiębiorców zatrudniono.

Należy podnieść, że uprzemysłowienie Galicji zależnym jest od taniego transportu na drogach wodnych, posiadamy bowiem bogate złoża węglowe, rudy żelaza i cynku, bogactwo ropne, obszerne lasy, mamy miliony rąk, szukających pracy. Jeżeli otrzymamy tanią drogę wodną, prowadzącą na morze, rozwinie się u nas przemysł, a z tem i dobrobyt, będziemy wywozili wyroby przemysłowe i nadwyżkę surowców, a nie — jak obecnie — najdroższy materiał, to jest naszych robotników, marniejących po świecie za chlebem.

Fundusze na przeprowadzenie budowy tej drogi wodnej łatwo można uzyskać, gdyż dotycząca operacja finansowa nie przedstawia żadnych trudności.

Wielu ekonomistów żywi obawę, że nagromadzony kapitał wielki zaleje kraje ekonomicznie słabsze, potworzy trusty i monopole, że będzie je wyzyskiwał i trzymał w pewnej ekonomicznej niewoli. Obawy te są słuszne; sposób jednak, zastosowany we Francji, obawy te usuwa, a nawet przeciwnie, zmusza kapitał, by pracował nie na szkodę, ale dla dobra ogólnego. Rząd zatrzymuje dla siebie większość udziałów, a temsamem decydujący wpływ, mniejszość własności oddaje bankom. Banki pożyczają rządowi fundusze na pokrycie części, należnej dla rządu, które z dochodów przedsiębiorstwa amortyzują się w przeciągu np. 25 lat.

Dr MICHAŁ KOZŁOWSKI

powrócił i ordynuje w chorobach skóry, wenerycznych i syfilitycznych, od 10—12 i 3—5
Kraków, Sławkowska 18, I p.

ZDOLNA RYSOWNICZKA, z praktyką biurową, noszukuje odpowiedniego zajęcia Nowy Targ, poste restante J. P.

„Salon Sztuki”

ul. Szpitalna Nr. 40.

(naprzeciw teatru miejskiego).

Sprzedaj i kupno obrazów pierwszorzędnych mistrzów, polskich i zagranicznych, po cenach umiarkowanych. Chcąc uprzywilejować najszerzszemu warstwowi nabywanie prawdziwych dzieł sztuki, zaprowadza dyrekcyja również

SPRZEDAŻ NA SPŁATY.

Telefon 2020.

132

DWÓCH MŁODYCH MEŻCZYŹN, przystojnych, na sta nowiskach pragnących znać 2 młode panny do lat 20 w celu matrymonialnym. U jednej wynagany posag 10—20.000 K i wyprawa, druga nawet bez majątku. Nieanonimowe i poważne zgłoszenia z fotografią, za której zwrot zaręcza się, pod „Sympatyczni” do Biura ogłoszeń i reklam „Lot”, Kraków, ul. Floryańska 25. 183

Zakład dentystyczny 184

LUDWIKA ANGELUSA
Kraków, ul. Karmelicka 14, I piętro.

Przez Gminę entrawancyonowana

SZKOŁA DRAMATYCZNA K. GABRYELSKIEGO

rozpoczyna nowy kurs dnia 1 go lutego b. r. Wpisy codziennie od 11—1 i od 4—6 w kancelaryi ul. św. Anny 2. 111

Używajcie tylko polskich wyrobów toaletowych

„DERMA”

Krem i puder do twarzy — puder dla dzieci — Szampon do włosów — mydła toaletowe — perfumy prozok toaletowy, odtuszczaający a la „DOSTAL”. Niezrównane w swej dobroci, sporządzone na podstawach naukowych, wyrobu

LABORAT. CHEM. - KOSMET. „DERMA” (St. Studnicki i Sko)

KRAKÓW, ULICA PODZAMCZE L. 22. Na składzie w aptekach, drogeriach i perfumeryach.

„SATYR” TYGODNIK SATYRYCZNO-HUMORYSTYCZNY

wychodzi w Krakowie pod redakcją WACŁAWA GRABIAŃSKIEGO. W każdym numerze znajdują się: Ferdek-socyalik, Pan Walenty, Pierre Grzebała-Pisemski, Listy Stańczyka do Satyra, Abram Sfinkeles, Icek i Jojne, Z teki mizantropa i wiele innych.

Prenumerata w Krakowie i na prowincyi wraz z przesyłką pocztową wynosi: kwartalnie K 16—, półrocznie K 32—, rocznie K 64—. Cena pojedyn. numeru K. 1-20

Chłopca

na posyłki i do pomocy woźnemu, umiającego czytać i pisać, znającego dobrze Kraków, poszukuje od 1 lutego 1919 Towarzystwo IEPPEGE. Zgłaszać się należy do biura ul. Jagiellońska 5. I. p., od 9—12 przed południem. 68

Zakopane.

Z dniem 2 lutego b. r. obejmujemy pod własny zarząd Restaurację i cukiernię Hotelu Hotelu

„Morskie Oko” w Zakopanem, 197

Równocześnie udało nam się pozyskać znanego zaszczytnie artystę skrzypka p. Wiktora Walczyńskiego, który na czele znakomitego zespołu codziennie po południu i wieczorem koncertować będzie na dużej, dobrze oświetlonej i ogrzanej werandzie.

Bufet, zaopatrzony w zimne i gorące przekąski, przez cały otwarty.

Staraniem naszym będzie pod każdym względem zadowolić P. T. Publiczność, a mając długoletnią praktykę i doświadczenie w tym kierunku w pierwszorzędnych firmach krajowych, jakoteż zagranicznych, mamy nadzieję, że podolamy naszemu zadaniu w zupełności.

Łącząc na względy i poparcie Szan. P. T. Publiczności, kreślimy się z wysokim szacunkiem

Stanisław Rucnowicz i Adam Smiechowicz.

Nowoczesny Dyogenes (Z satyry francuskiej).

Wilhelm do Dyogenesa
Chcąc podobnym być po trochu
Wlaź pod koniec swego życia
W wypróżnioną beczkę z prochu.

Duma stary lotr ze łzami:
„A jam snił światową władzę!
A jam myślał że tym prochem
Kulę ziemską w puch rozsądzę!”

Rozwiął się dziś bezpowrotnie
O potędzie sen uroczy —
Prochu nawet nie mam tyle
Bym zasypał wrogom oczy!

Kruk.

Przy Jednoročním Kursie handlowym W. SKALSKIEGO,

prof. Akademii Handlowej.

rozpocznie się dnia 27 b. m. pod kierownictwem Dra A. Zabińskiego, prof. Akademii Handlowej,

Kurs przygotowawczy

(dla kobiet i mężczyzn)

do egzaminu z buchalterii kupieckiej, zdawanego w Akademii Handlowej.

Wpisy przyjmuje się codziennie w godz. od 10—11
Rynek gł. 24 III. p. 135

Pierwsza polska pracownia obuwia

Spół. zarejstr. z ogr. poręką 136

Kraków, ul. Franciszkańska 4.

Wykonuje obuwie tak z podszewkami drewnianymi, jak i ze skóry sandały oraz tropy robotnicze. Ma również podszewki drewniane do sprzedania. Przyjmuje do naprawy obuwie o podszewkach drewnianych i skórzanych z własnego lub dostarczonego materiału. Pracownia podlegająca Galic. Kraj. Zakład. odzieży (Kraków, ul. Rudziwillowska 8) przyjmuje na kariki A. S. N. naprawy obuwia po cenach nader niskich. Pracownia poszukuje czeladników szewskich.

Kraków, ul. Szczepańska I. 7, I. p.

„Strój”

Wyższa Uczelnia Kroju i Szycia

wzorowo urządzone

ukwalifikowane siły nauczycielskie.

Pospieki do nabycia darmo w lokalu
Uczelni od 20 bm. w godzinach od 11—1.

Z DNIA.

Bezczelność i... tolerancja.

Nasza polska tolerancja — pardon — nasza krakowska tolerancja (specjalny zupełnie rodzaj) zaczyna przybierać zastraszający charakter zgłębiony moralnej. Prowodyrów ukraińskich band puszczamy na wolność, przepraszając za ośmielenie aresztowania generała austriackiego na usługach tychże band będącego, gościmy w najparadniejszym lokalu i staramy się, żeby mu przypadkiem na niezamierzonym nie zbywało, wypasamy swym chlebem ze szkoda naszych głodnych dzieci całą zgraję wiedeń-

skich darmozjadów. Lecz to jeszcze mało. Nasza tolerancja idzie znacznie dalej. Oto w kawiarni, po rodukach znieawidzonych „Deutschmeistrów” przysła obecnie kolej na jakąś szwabską, salonową muzyczkę, która swój typowo wiedeńsko-tinglowy repertuar urozmaica w najbezczelniejszy sposób śpiewaniem piosenek w języku niemieckim. Rzecz, która nie da się pomyśleć w żadnym innym społeczeństwie, na całym niemal świecie, tu u nas w Krakowie, w sercu Polski, jest nie tylko cierpiana, nie tylko tolerowana, lecz... w dodatku oklaskiwana!

Ocknij się podwawelski grodzie i ty mieczyku kawiarniany, ogłupiany od szeregu lat tinglową piosenką z nad Sprewy i Dunaju. Czas zmyć doszczętnie z domostw cuchnącą politurę czarno-żółtą, wypłenić z życia publicznego szwabskie chwasty w postaci beczelnych niemieckich grajków. Tylko odwagi, tylko trochę zawiść! Powiedzcie sobie ostatecznie, choćby z rozdarciem sercem: „Zegnaj mi „Puppchen, du mein Augensterne“, zegnaj na wieki!”

Rido.

KINEMAIOGRAF.

W przedśionku Sztuki.

Bufet jednego z teatrów. — Osoby: Właściciel, jego żona i ich służąca Magdzia.

— Ile zrobiłaś kanapek na dzisiaj? — pyta gospodarz żony.

— Pięćdziesiąt sztuk z kielbasą siekaną.

— Nie bądź głupia, dziś jest dramat! Publiczność dramatyczna jest fajna i ona kielbasy siekanej nie jada!... Ona jada kielbasę krajaną!... Ile jest tych kanapek?

— Mówiłam ci już, że 50!...

— Po co pięćdziesiąt, na co pięćdziesiąt? Publiczności dramatycznej jest bardzo mało! Oni nie zjedzą twoje 50 kanapek z kielbasą siekaną!... Co innego operetka! Operetka zje 150 siekanych!... Magdziu!... czy szklanki umyte?

— Coby nie? Świecą się, niczem psu mordal!...

Gospodarz patrzy się na jedną z szklanek pod światło.

— Nu! to jest dosyć brudna mordal!... zupełnie jak twoja! Umyj jeszcze raz, a sama weź także czysty fartuch, żebyś miała przy gościach czem nos wycierać!... W palce to wolno, tylko na operetce!... Jak w teatrze dramat, to i w bufecie musi być wszystko dramatyczne!

— Ej! kiedy pan gospodarz tak mówi!...

— Ty słuchaj, co ja mówię, a pysk trzymaj na skobell!

— Ciężkie czasy, ciężkie czasy... Jak ten nasz dyrektor nie będzie grał co innego, to ja będę ewentualnie zamknąć całą budę!

— A cóż się stanie ze mną nieszczęsną sierotką? — ryknęła Magdzia od beczki piwa.

— Mam zmartwienie, co się z tobą stanie! — burknął gospodarz. — Taki repertoar, to jest dla mnie żaden interes!... Co oni grają? „Głowa a sprawa”, 15 piwa, 23 kanapki, 8 wódek!...

— „Laleczka z chińskiej porcelany”? 10 piwa, 8 wódki, kanapki nie wiem czy dziesięć!... Ludziom chce się spać i każdy leci do domu, a nie do bufetu! Niech oni do Chin jada za swoją laleczką!... „Alzacya”?... Co jest? 6 piwa, 6 wódki, to ci interes!... — urągał właściciel bufetu.

— Bo ty mój Maks nie masz odczucia do piękności w sztuce!... — zaprotestowała żona. — Ja bardzo lubię te smutne komedye z czułościami. Jak to ładnie mówi pan Kucharski: „Bądź ty moja kochanka, a ja będę twój wielbiciel!”

— Gdzie on tak mówi?

— No, gdzie?... W „Domku trzech dziewcząt”!

— Tysię znasz na pięknych sztukach — zardrwił bufeciarz. — „Domek trzech dziewcząt”, to jest smutna komedia z czułościami!... To jest operetka, i to bardzo dobra operetka!... 80 piwa, 45 wódki, a kanapek 60!... Ale pan Kucharski tam nie działa, on jest wielki artysta, ale tylko do dramatu!... Dla mnie każdy aktor przedstawia pozycję w bufecie. Jak gra Mino-wicz, to jest odbył mocny na wódkę, bo się ludzie bawią jak cholera! Pani Harasimowicz — to odchodzą cukierki lwowskie od pana Brandstaedter — jak pan Lelewicz albo pani Kolman, to z bufetu wszystko idzie. Ale, jak tam inna aktorka szpiwa — to tylko woda sodowa z malinowym sokiem. Słowo mojego honoru.

— No! a jak panna Merlińska tańczy?

— To wtedy cielejące nóżki!... Ha! ha! ha! — zaśmiał się z zadowolaniem. — Dobry witz! Cielejące nóżki!...

— Maks! ty się przy żonie nie wyrażaj tak, jakbyś był kawalerem!... — zgromiła go gospodyni — to nawet wcale na ciebie nie pasuje!...

Tymczasem dzwonek elektryczny zasygnalizował koniec aktu. Publiczność nielicznie zaczęła zbierać w bufecie.

— A szlag by trafił w tą porcelanę! — zaklął gospodarz pod nosem, rzuciwszy nienawistne spojrzenie na wiszący przy drzwiach afisz, który głosił: **Dziś, dnia... „Laleczka z saskiej porcelany”!**

Krak.

Chwila bieżąca. Kalendarzyk.

Zaślubienie N. M. P.

Wschód słońca 7:28

Zachód słońca 4:16

Długość dnia 8:48

TEATR IM. JUL. SŁOWACKIEGO:

Czwartek: „Czaple pióro”.

TEATR POWSZECHNY:

Czwartek: „Podjazd nieprzyjacielski”.

Czwart.

23

stycznia

Kandydaci koalicyjni na tron polski?

Sprawozdawca amsterdamskiego „Allgemeen Handelsblatt” przed kilkunastu dniami miał we Lwowie rozmowę z hr. Aleksandrem Skarbkiem, który między innymi oświadczył, że przed kilku dniami zwróciła się koalicja do rządu polskiego z zapytaniem, czy Polska będzie królestwem, przyczem uczyniono aluzję do kilku kandydatów na tron.

Polska odrzuciła jednakże wręcz ten plan, albowiem pragnie być czysto demokratyczną republiką.

Równocześnie donoszą dzienniki wiedeńskie, iż koalicja zwrócić się miała do tymczasowego rządu polskiego z zapytaniem, czy rząd polski nie byłby skłonny utworzyć pod opieką koalicji królestwa polskiego, z królem wyznaczonym przez koalicję na czele, na co rząd polski miał odpowiedzieć odmownie.

Czy Roman Dmowski może być wybrany posłem?

„Robotnik” warszawski wywodzi, że według ścisłego brzmienia ordynacji wyborczej, nie ma prawa wyborczego, ponieważ nie mieszka w żadnym obwodzie głosowania. Do 20-go stycznia p. Dmowski mógł wrócić do kraju i w ten sposób pozyskać prawo wyborcze. Ponieważ tego nie uczynił, więc nie może być wybrany.

Zamknięcie granicy czechosłowacko-austriackiej.

(c) Poselstwo czecho-słowackie zawiadomiło poselstwo polskie w Wiedniu, że wskutek wydanych surowych zarządzeń przez rząd w Pradze, nie będzie mogło widymować paszportów i przepustek obywateli państwa polskiego w dotychczasowej ilości, a to ze względu na zamierzone przez rząd czechosłowacki zamknięcie granicy czesko-słowacko-austriackiej. Wobec tego paszporty wydawane będą tylko w najważniejszych, na szczególne uwzględnienie zasługujących wypadkach. W interesie obywateli polskich jest zatem, aby wstrzymywali się od podróży do Austrii bez bardzo ważnych powodów, w przeciwnym bowiem razie mogłaby w drodze powrotnej spotkać ich ta ewentualność, że skutkiem odmówienia im wizy, byłiby skazani na przymusowy pobyt w Austrii.

Angielski głos przeciw zaborczości Czechów.

(u) Jedno z pism angielskich wyraża obawy o szybkie dojście do skutku pokoju, przez cały świat upragnionego, gdyż kongres pokojowy uznał wszystkie pretensje Czechów i zatwierdził ich plany aneksyjne.

Zniszczony zamek Andrassego.

(u) Zamek byłego ministra spraw zewnętrznych, Andrassego, uległ zniszczeniu, którego dokonał rozbastwiony tłum. Tłum, wpadłszy do zamku, zniszczył świetne, stroświeckie meble i drogocenne dywany i gobeliny. U jednej z kobiet, która brała w rabunku udział, znaleziono ramy obrazu Van Dycka. Na pytanie, co z obrazem zrobiła, odrzekła, że był tak stary i brudny, że rzuciła go do rzeki, w ramach zaś umieściła lustro. Szkoda wedle obliczeń wynosi 8 milionów koron.

Demonstracje anti-żydowskie w Budapeszcie.

(u) Z Budapesztu nadeszły wiadomości o demonstracjach, skierowanych przeciw żydom. Po zebraniu, na którym omawiano kwestję żydowską, część zebranych wtargnęła do kawiarni, inna do teatru narodowego z groźbami, wymierzonymi przeciw żydom.

Nikogo nie oszczędzać!

W memoriale, przedłożonym konferencji pokojowej przez dziekana paryskiego wydziału prawniczego, znajduje się także list byłego cesarza Wilhelma, do zmarłego cesarza Franciszka Józefa, zawierający pomiędzy innymi następujący zwrot:

„Serce moje krwawi się, ale muszę krwawić i ogniem wszystko zalać, mężczyzn i kobiety, dzieci i starców wygubić, nikogo nie oszczędzać, gdyż tylko w ten sposób można zwyrodniały naród francuski zwyciężyć. Gdybyśmy mieli na oku stanowisko humanitarne, wojna trwałaby lata”.

Kupujcie Polską
Pożyczkę Państwową!!

Wiedeń oddaje zrabowane włoskie miliardy.

„Giornale d'Italia” donosi, że rząd republiki niemiecko-austriackiej w Wiedniu zgodził się na zwrot 2 miliardów koron, które w czasie ewakuacji Tryestu przeniesione zostały z banków tamtejszych do Wiednia.

MINISTREM WYZNAŃ I OŚWIATY mianowany został wczoraj prof. Łukasiewicz, szef sekcji szkolnictwa wyższego w ministerstwie wyznań religijnych i oświaty. P. Łukasiewicz był profesorem logiki na uniwersytecie lwowskim, a następnie powołany został na katedrę w uniwersytecie warszawskim. Objąwszy wkrótce potem stanowisko szefa sekcji szkół wyższych w ministerstwie oświaty, pozostawał do tej pory na tem stanowisku.

(4) **POBORÓ DO WOJSKA.** Na murach miasta rozlepiono ogłoszenia, wzywające popisowych, urodzonych w latach 1899, 1898, 1897 i 1896, zamieszkałych w Krakowie, do stawienia się w dniach od 20 stycznia do 5 lutego przed komisją poborową w lokalu przy ul. Podzamecznej 30. Niestawienie się w terminie przed komisją poborową będzie surowo karane.

(c) **MISJA „CZERWONEGO KRZYŻA”,** w towarzystwie dwóch Amerykanów, pojechała wczoraj wieczorem o godz. 10 min. 16 ze Lwowa do Krakowa.

(c) **ROZKŁAD GŁOSOWANIA.** Na mieście ukazały się wczoraj plakaty, ogłaszające, gdzie i jacy wyborcy mają składać swe głosy we wszystkich dzielnicach Krakowa.

(4) **O CUKIER DLA KRAKOWA.** Inż. Kucharski wyjechał z ramienia P. K. L. do Warszawy i Poznania, celem zrealizowania umów o cukier dla Galicji. Może wreszcie otrzymamy prawdziwy cukier, a nie surogat dla koni.

(c) **WYROKI NA LICHWIARZY.** Sąd krajowy karny w Krakowie skazał w dniu 16 stycznia b. r. za magazynowanie mielonych łusek kakaowych, celem podbicia ceny, Abrahama Monderera na miesiąc ścisłego aresztu, obostrzonego 2 twardymi łożami, Samuela Sandberga na trzy miesiące ścisłego aresztu i 6000 koron kary pieniężnej, ewentualnie w razie nieściągalności na dalsze 60 dni aresztu. Taką samą karę otrzymał Lejzor Sandberg. Za handel łańcuszkowy mielonymi łuskami kakaowymi skazał ten sam sąd kupca z Krakowa, Scholema Blitza na 6 tygodni ścisłego aresztu i 10.000 koron kary, z zamianą w razie nieściągalności na 100 dni aresztu i Maryę Muellerową z Dąbrowy na miesiąc aresztu i 2 miesiące karę w ewentualną zamianą na 40 dni aresztu. Zajęte łuski kakaowe w ilości 1403 i pół kg. skonfiskowano.

(4) **Z SĄDU LOKALNEGO.** Wyrokiem sądu obwodowego w Wadowicach, jako sądu doraźnego, skazany został 25-letni Karol Jamroz, robotnik, za zbrodnię rabunku, popełnioną na osobie robotnika fabrycznego Piotra Wójcika z Wiśniowy, na karę śmierci przez rozstrzelanie. Wyrok wykonano w trzy godziny po ogłoszeniu na podwórzu sądu obwodowego w Wadowicach.

Z TEATRU POWSZECHNEGO. Dziś ciesząca się stale niezmiernem powodzeniem farsa Zalewskiego p. t. „Podjazd nieprzyjacielski”; jutro powtórzenie operetki francuskiej „Czarna struna”, w sobotę zaś i w niedzielę dwa, przeznaczone dla dziatwy, przedstawienia popołudniowe, mianowicie pełna poezji i wdzięku „Laleczka z saskiej porcelany”.

(r) **P. KAZIMIERA RYCHTERÓWNA,** której dotychczasowe produkcje wokalne zyskały sobie należytą ocenę i uznanie, wystąpiła w ubiegłą niedzielę w „Sokole” na „Popołudniu dla dzieci”, czyniąc tym razem daninę ze swego talentu na rzecz naszych milusińskich. Zeszło się ich, rzecz jasna, bardzo dużo i z zajęciem słuchało ciekawych bajeczek, bardzo ładnie oddanych przez wykonawczynię. — Szczególnie podobała się bajka Andersena „Dziewczynka z zapalnikami”, w której p. Rychterówna ukazała w pełni liryczne zalety swego talentu, oraz bajka Makuszyńskiego „O szewczyku Kopytko i kaczorze kraku”, tryskająca dowcipem i humorem.

KONCERT „TRIO” (Eisenberger, Rothschindl, Walter) nie odbędzie się. Pieniądze za bilety zwraca księgarnia Eberta, ul. Sławkowska, hotel Saski. — do 31 stycznia b. r. włącznie.

ZEBRANIE OBYWATELSKIE. We czwartek dnia 23 stycznia 1919 odbędzie się w sali „Sokola” o godz. 8 wieczór zebranie obywatelskie, zwołane przez organizację narodową, na którym ks. Stan. Iciek, kapelan armii gen. Hallera, wygłosi odczyt o Polakach w Ameryce w czasie wojny. Zarówno ze względu na osobę prelegenta, jak i na temat jego odczytu, po którym odbędzie się dyskusja, spodziewany jest liczny napływ uczestników.

WIELKI POKUP POŻYCZKI POLSKIEJ. Wczoraj w urzędzie pożyczek państwowych zakupiono polską pożyczkę państwową za sumę 1.200.000 rubli i 265.000 marek.

ŻYDZI A POLSKA POŻYCZKA PAŃSTWOWA. Określą drogą przez „Temps” z 11 b. m., podając, że z Zurichu telegrafują do Agencji bałkańskiej, dochodzi nas następująca wiadomość:

Donoszą z Warszawy, że generał Piłsudski zwołał w tych dniach wybitnych członków gminy żydowskiej w Warszawie i przedstawicieli głównych pism żydowskich w Polsce i prosił ich, aby rozwinięli żywą propagandę za pożyczką polską. Żydzi przyrzekli generałowi pełne współdziałanie, celem utrwalenia nowej Polski i prosił go, aby jak najskuteczniej zwalczał ruch antyżydowski, podżegany, jak oświadczyli, przez reakcyjnych i germanofilów. Generał Piłsudski powiadomił ich o zarządzeniach już poczynionych dla powstrzymania pogromów.

Z RADY BIURA KONGRESOWEGO. Dnia 21 stycznia odbyło się posiedzenie Rady biura kongresowego w pałacu Kronenberga w Warszawie, przy udziale kilkudziesięciu osób, pod przewodn. marszałka Rady Stanu, Fr. Piłsudskiego. Po sprawozdaniu pp. Bujaka, Buzka, Fiedorowicza, Haleckiego i hr. Skarżyńskiego, które objęły bogaty dorobek pracy w zakresie im przydzielony, który został już przesłany do Paryża, udzielał wyjaśnień członek Komitetu paryskiego, prof. Stanisław Grabski.

POŚWIĘCENIE TWIERDZY ZEGRZE. Wczoraj odbyło się poświęcenie twierdzy Zegrze, którego do-

konał arcybiskup Kakowski, w obecności przedstawicieli wojskowości, prasy i zaproszonych gości. Dokonano symbolicznego poświęcenia jednego z fortów, który nazwano mianem „Fortu Ordona”. Po uroczystości odbyło się w kasynie oficerskim przyjęcie.

KAWIARNIA TEATRALNA z powodu onegdajszych zajęć, została z polecenia policji zamknięta.

(c) **ARESZTOWANIE PODEJRZANEGO INLYWIDUUM.** W tych dniach przytrzymała policja niejakiego Karola Czecha, lat 28, zwanego Katarzynką na Śląsku, który w Opawie w grudniu zeszłego roku skradł na szkodę państwa polskiego z magazynów wojskowych trzy ulańskie kozuchy, oraz inne części umundurowania. Czech zbiegł. Dopiero onegdaj udało się policji aresztować go na bruku krakowskim. Przy aresztowanym znaleziono przepustkę, wystawioną przez władze ukraińskie na jazdę do Opawy.

(c) **ARESZTOWANIE KIESZONKOWCA.** Aresztowano Henryka Herne, który w pociągu osobowym skradł pewnemu pasażerowi portfel z kwotą 1500 koron.

(c) **UJĘCIE SZAJKI BANDYTÓW.** Policja aresztowała 18-letniego Franciszka Grabowskiego i dwóch braci Nalepów, Wojciecha i Józefa, znanych opryszków, z których jeden zbiegł. Ci trzej bandyci tworzyli szajkę, która systematycznie okradała wozy kolejowe. I tak ukradli oni kilkanaście beczek nafty, kilka maszyn do szycia, około sto puszek śledzi, świnie żywą i t. p. Szkoda, wyrządzona przez nich, wynosi kilkadziesiąt tysięcy. Nadto aresztowano paserów: Joela Blodera i Henryka Szpire, którzy nabywali od nich za bezcen rzeczy, pochodzące z kradzieży. Podczas rewizji, przeprowadzonej u nich, udało się większą część rzeczy odebrać.

UŁASKAWIENIE MORDERCY. Rada stanu austriacka ułaskawiła Emmo Dawida, skazanego wyrokiem sądu przysięgłych za zbrodnię podniecenia do zamordowania Julii Earl, towarzyszkii bar. Bivante, na karę śmierci przez powieszenie, zamieniając mu tę karę na dożywotnie więzienie.

ZMIENIENIE ORDERÓW I TYTUŁÓW W AUSTRII. Rząd austriacko-niemiecki przygotował już przedłożenie ustawy w sprawie zmiany tytułu szlacheckiego oraz orderów. Dotyczyący projekt ustawy ma być przedłożony zgromadzeniu narodowemu jeszcze w bieżącym tygodniu. Wedle postanowienia projektu zmiany nastąpi o tyle, że w stosunku urzędowym z władzami nie będzie wolno używać tytułów szlacheckich, natomiast będzie ich wolno używać w życiu prywatnym. Dalej zawiera projekt postanowienia, że w przyszłości nie będzie się już nadawało stanu szlacheckiego ani orderów.

(u) **NĘDZA PRYWATNYCH DOCENTÓW.** W tych dniach wnieśli prywatni docenci wiedeńscy techniki, w liczbie 43, memoriał do państwowego urzędu wyznań i oświaty, przedstawiając rozpaczliwe swoje położenie, które zmusza ich, celem zdobycia środków do życia, oddawać się zajęciom, nie mającym z nauką nie wspólnego.

TRZY NOWE OPERY PUCCINIEGO. Puccini skomponował trzy nowe opery, których premiera odbyła się 11 b. m. w rzymskim teatrze Costanzi. Są to jednoaktówki p. t. „Il tabarro”, „Suor Angelica” i „Gianni Schicchi”. Krytyka była się z uznaniem o nowem dziele mistrza współczesnej włoskiej opery, a publiczność przyjęła je z entuzjazmem. Król włoski, obecny z rodziną na premierze, przyjął Pucciniego w swą loży.

CZYJE AUTOMOBILE? Otrzymujemy następujące pismo:

Odnosnie do notatki, jaka pojawiła się w „Gońcu Krak.” z dnia 16 b. m. pod tyt. „Czyje automobile?” — i notatki z dnia 17 b. m. zatytułowanej „Jeszcze w sprawie zapomnianych samochodów” — zechce Szanowna Redakcja na podstawie par. 19 u. p. zamieścić następujące sprostowanie:

Nieprawdą jest, ażeby żadna z władz krajowych nie zajęła się dotychczas samochodami i oddziałem samochodowym byłego c. k. namiestnictwa K. U. O. Natomiast prawdą jest, że oddział samochodowy byłego K. U. O. podlega Wydziałowi robot publicznych P. K. L. Nieprawdą jest, ażeby samochody na placu Biskupim pozostawały bez żadnej kontroli, natomiast prawdą jest, że samochody te, będące w stanie bardzo złym, przesłane zostały przez ekspozyturę byłego c. k. namiestnictwa K. U. O. do Krakowa do warsztatów samochodowych do naprawy i że wozy te pod kontrolą i w ewidencji Oddziału samochodowego K. U. O. pozostają.

Nieprawdą jest, jakoby 5 takich samochodów zostało sprzedanych do Czech, natomiast prawdą jest, że żaden samochód byłego c. k. namiestnictwa K. U. O. do Czech nie został sprzedany. — Nieprawdą jest, jakoby P. K. L. zarządziła zajęcie tych samochodów, natomiast prawdą jest, że Wydział robot publicznych P. K. L. zarządził zajęcie samochodów i że komisja skontrolująca żadnych braków nie znalazła.

Nieprawdą jest, że części z wozów na placu Biskupim zostały rozkradzione i że rozkradzione zostały zapasy z garażów, natomiast prawdą jest, że wiamano się 14 grudnia do prywatnego magazynu właściciela garażu na placu Biskupim, gdzie skradziono kilka świec i dwa magnety, na czem jednak inwentarz magazynu K. U. O. w zupełności nie ucierpiał.

Nieprawdą jest, jakoby byli ludzie, którzy dzisiaj fabryki sobie budują za pieniądze, których dostarczyły zapomniane automobile, natomiast prawdą jest, że jest dużo lajdaków na świecie, którym władze w rzeczywistości iak najspieszniej powinny się zająć. Kierownik Oddziału samochodowego kraj. Urzędu Odbudowy: **Feliks Sobolewski.**

Zamieszczając lojalnie powyższe sprostowanie, nadmieniamy, że uczynimy wszystko, co będzie w naszej mocy, aby sprawę należycie wyjaśnić.

„W szponach orła”

film, który daje „Uciecha” w bieżącym tygodniu jest wymownym dowodem, że ten teatr świetlny kroczy jak zawsze na czele kin krakowskich. — Jestto arcydzieło światowej włoskiej fabryki CINES w Rzymie, a pozyskanie go stanowi formálną zasługę wobec publiczności.

Wszelkie oczekiwania są tu o wiele prześcignięte przez rzeczywistość. JACK i KOKO, dwie istotnie cudowne małpy dokonywują cudów, jakie w śnie nikomu nie przyjdą do głowy.

Wczoraj, w pierwszym dniu produkcji, sala „UCIECHY” drżała od wybuchów szalonej wesołości. Punkt kulminacyjny stanowi uratowanie przez JACKA dziecka, które orzeł porwał i uniósł na niebotyczną skalę.

MIGAWKI KRAKOWSKIE.

Droga na krakowski targ.

Od dłuższego już czasu krakowski targ na rynku przedstawia stałe jednakowy smutny widok. Niema na nim nic, albo prawie nic.

Włościanie postanowili sobie widocznie nie dowozić produktów wiejskich i postanowienia solidarnie dotrzymują.

Na rynku „nie uświeci” jajka, masła, sera. Wszystko przed dojazdem na rynek znika w czeluściach sklepików albo kawiarni w których nie krepują się maksymalnie cenami, lub u niektórych uprzywilejowanych konsumentów, którzy za skromną cenę 10 koron z dodatkiem paczki tytoniu, paczki cykoryli, zapalek oraz bućków albo sukienki dla dziecka dostawczyni raz na tydzień zakontraktowali sobie dwa litry mleka.

Ala i konsumenci nie są w ciemnie bici. Wiedzą oni, „którędy droga” — czatują na kochanych producentów już na rowatkach i wzdłuż całej drogi prowadzącej od rogatego do miasta.

Rankami w dniu targowe np. na Zwierzyńcu można obserwować stojące wzdłuż ulicy grupki po kilkunastu ludzi, z dzbaneczkami i blaszankami.

Czekają oni na wozy włościańskie, wiozące mleko. Ale właściciele tych wozów nie zwracają wcale uwagi na czekające grupy. Wiozą oni zamówione już mleko dla sklepików i kawiarni, a widząc grożące „niebezpieczeństwo” ze strony drobnych konsumentów, woźnica zacina konie, aby ich minąć.

Daremnie policjant, współdziałający z publicznością, daje mu znaki, aby się zatrzymał. Bywają wypadki, że policjant usiłuje wóz zatrzymać, a chłop tembardziej pogania konie. Te za-zynają kłusować, policjant, trzymając się kłonicy, galopuje przy wozie, a za wozem, w odległości kilkunastu do kilkudziesięciu kroków, biegnie również w pogoni z naczyniami w ręku rozciągnięty ogon zacieklej pożądczy mleka.

Nareszcie wóz, mimo wszelkie przeszkody i opór kmiotka zatrzymany.

Następuje podział „łupu”.

Chłop lub chłopka wśród przekleństw odwiązuje i odtyka wyciągnięte z pod ukrywającej się słomy blaszanki ze śmietanką. Ludzie z naczynkami cisną się dokoła wozu i w asystencji policjanta zwykle i jakiejś członkini komitetu dla zwalczania lichwy targowej, odmierza się każdemu po litrze lub pół litra; płaci się cenę maksymalną 3 korony za litr, co jest właśnie dla sprzedawcy najgorszym kamieniem obrazy.

Temu wszystkiemu z pręgu swojego sklepiku, zgrzytając zębami, przygląda sklepikarka, dla której mleko było przeznaczone. Nareszcie wszystko mleko rozmierzone, tuż się rozechodzą, komedia skonczone. Policjant puszcza kmiotka spokojnie w dalszą podróż handlową. Kmiotek nie stracił: ma on jeszcze głęboko ukryte pod skórą kilkanaście serów i kilka osalek masła, na których z-robi ładne pieniądze. Ale szkoda mu i tych kilkudziesięciu koron, które „stracił”, nie wzięwszy po 5 koron za litr mleka. Więc jedzie ze wściekłością w serce, klnąc na „psakręskie” nowe porządki w Krakowie i na „ciarachów”, „dziadów” miejskich.

Droga na krakowski targ nie zawsze jest różami usiana dla wiejskiego paskarza; czasem, dzięki przekłej taryfie, musi na nim sprzedać coś naprawdę „krakowskim targiem” — za połowę ceny. (u.)

Jency Polacy we Francji.

Kraków, 17 stycznia. — Smutny los jeńców wojennych stara się kulturalna Francja o ile możności znośnym uczynić. Szczególną sympatią otacza zwłaszcza jeńców-Polaków, którzy rozlokowani w licznych obozach koncentrują swe życie umysłowe i towarzyskie w głównym obozie w Le Puy („Paradis”). Tam też otwarto w grudniu ub. roku staraniem „Opieki moralnej i materialnej nad żołnierzem i jeńcem sekcji Nar. Komitetu Polskiego w Paryżu”, a przy pomocy Bratniej Pomocy jeńców i miejscowych pań francuskich Dom Żołnierza Polskiego.

W uroczystem otwarciu wzięło udział liczne grono gości francuskich z prezydentową Faure, oraz produkował się szereg wybitnych artystów paryskich.

Rocznice powstania listopadowego święcił obóz jeńców dwoma uroczystymi Wieczorami, na których popisowała się doskonała orkiestra i chór jeńców oraz zespół amatorów scenicznych.

W święta Bożego Narodzenia wystawili jeńcy-Polacy „Betieem Polskie” Rydla, które musieli z powodu napływu gości francuskich, powtarzać parokrotnie. Pomysłowa reżyseria wprowadziła do szopki w trzecią akcję Piłsudczyka i żołnierza armii polskiej we Francji, który swem przemówieniem po francusku zyskał o-

gólny poklask rozentuzymowanych Francuzów.

Pozatem Obóz jeńców-Polaków w Le Puy wydaje, doskonale redagowaną gazetę „Jeniec Polak”, która nie tylko jest odbiaskiem życia jeńców na obozie, lecz daje biednym tułaczom całokształt życia politycznego i społecznego Ojczyzny.

Po wszystkich obozach jeńców Polaków zorganizowane były liczne gniazda „Sokołów-jeńców”. Związek ten został obecnie, w porozumieniu z gen. Hallierem, rozwiązany, a członkowie wstępują w szeregi wojska polskiego we Francji, które ma ich po długich latach niewoli wprowadzić w progi skołańcanej i tak potrzebującej ich pomocy Ojczyzny.

wiedział, że podobnego zarządzenia nie wydano. Rozkaz rewizji i pieczęć była sfalszowana. W kilka godzin później ujęto bandytów przy wymianie pieniędzy.

Rzekome rozstrzelanie 7 Niemców w Poznaniu.

Berlin (B. K.). Jak donoszą berlińskie dzienniki, zabrano w Poznaniu bez żadnego powodu 7 Niemców jako zakładników, odprowadzono ich do głównego fortu w Poznaniu, gdzie ich maltretowano i rozstrzelano (?).

Odnosnie do tego wypadku pisze „Lokalanzeiger”: Między tymi, — w tak haniebnym sposobie przez Polaków zamordowanymi siedmiu Niemcami, — znajdował się były poseł do sejmu von Hatza-Radler, starzec 70-letni. Przyaresztowano go bez żadnego powodu, a gdy sześciu niemieckich żołnierzy ze stacyi lotniczej przybiegło mu na pomoc, został, — tak samo jak on — przez Polaków rozstrzelany. Ich zwłoki zmasakrowano i rzucono do jamy, — skąd je wydosłano, — gdy sprawa stała się głośną i przeniesiono do lazaretu fortecznego. Lekarze obdukcji, ni oświadczyli, że jeszcze nigdy przedtem nie przedstawili się ich oczom widok podobnie zmasakrowanych zwłok. (Informacje te, najwidoczniej tendencyjnie podane przez polakożerczy „Lokalanzeiger”, zamieszczamy, oczekując wiarygodnych wyjaśnień Poznańskiej Rady ludowej — przyp. Red.).

Berlin (B. K.). Rząd pruski wystosował do najwyższej polskiej Rady ludowej w Poznaniu telegram następującej treści:

Generalna komenda w Frankfurcie nad Odrą przekazała nam telegram polskiej Rady ludowej w sprawie zakładników i polityki represji. Odpieramy zarzut niehumanitarnego obchodzenia się naszymi organami, jako niezasadzony (naturalnie Niemcy, zawsze niewinni! — przyp. Red.) i podnosimy na podstawie wiarygodnych (?) i istotnych materiałów, oskarżenie przeciwko polskim organom, nie tylko z powodu niehumanitarnego obchodzenia się i przeciwnego prawu brania zakładników, ale ponadto z powodu popełnienia wielokrotnych, najokrutniejszych morderstw (bezczelne kłamstwo! — przyp. Red.) — w szczególności zabicia, byłego posła do sejmu i właściciela dóbr Hatza-Radlera i 6 innych właścicieli dóbr, w głównym forcie w Poznaniu. Wszystkich współwinnych bezprawnego zabierania zakładników czynimy odpowiedzialnymi majątkiem i osobie (?!). W oczekiwaniu jednakowego postąpienia w tej sprawie, nakazaliśmy naszym organom, aby nam przedłożyły wykaz wszystkich osób, dotąd oznaczonych jako zakładników. Jesteśmy gotowi rokować w sprawie wzajemnego uwolnienia zakładników. Oczekujemy zestawienia osób, oznaczonych przez państwo polskie jako zakładników. Podpisano: Hirsch.

Przywrócenie monarchii w Portugalii

Madryt. (PAT) Agencja Havasa donosi, że rząd otrzymał od gubernatora z Pontevedra sprawozdanie, opiewające, że ruch monarchiczny w północnej Portugalii zwyciężył. W miejscowości Porto utworzył się rząd, na czele którego stanął Conceiro. Ministrem wojny w tej gabinecie jest dotychczasowy prezydent ministrów rządu lisbońskiego, Barbosa. Połączenie telegraficzne i telefoniczne między Lizboną a Portą przerwane. Lizbona przyłączyła się do

ruchu. Były król Manuel został w Porto i Lizbonie obwołany monarchą.

Madryt. (PAT) Havas donosi: Depesza nadeszła z Porto, opiewa, że wczoraj wieczorem przy udziale wojska obwołano na ratuszu monarchię pod panowaniem byłego króla. W miejscowościach Walencia i Dominho przyszło do zajść, ponieważ tamtejsi komendanci nie chcieli usunąć republikańskich chorągwi. Zdaje się, że ruch objął także Lizbonę.

Opuszczenie Włodzimierza Wolińskiego przez wojska polskie.

Warszawa (P. A. T.). Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 22 stycznia:

Grupa gen. Romera: Pod naporem przeważających nieprzyjacielskich sił oddziały nasze opuściły przejściowo Włodzimierz Woliński. Na wschód od Uhnowa i Michałowski oddziały nasze wyparły nieprzyjaciela, zabrawszy do niewoli 100 jeńców, 2 karabiny maszynowe oraz materiały wojenne. Atak nieprzyjacielski na północ od Uhnowa został odparty z wielkimi dla niego stratami.

Grupa gen. Rozwadowskiego: Pod Lwowem potyczki patroli i słaba działalność artylerji. W okolicy Chyrowa potyczki z oddziałami ukraińskimi.

Szef sztabu generalnego: SZEPTYCKI.

si. Popołudniu obradowano nad tą samą sprawą. Dyskusja znacznie postąpiła naprzód. Jest nadzieja, że na środowem przedpołudniowym posiedzeniu będzie można przystąpić do sformułowania wniosków końcowych. Rozpoczęła się też dyskusja nad metodą prac konferencyjnej pokojowej.

Kepenikiada w Warszawie.

Warszawa. (PAT) Wczoraj dokonano śmiałego napadu na mieszkanie niejakiego Kotlickiego, cukiernika za Żelazną Bramą. W czasie nieobecności Kotlickiego i jego rodziny przybyli do mieszkania stróż tego domu oraz cztery osoby w mundurach oficerskich, dwaj żołnierze i agent, zaś drugi agent stanął na straży przed domem. Rzekomi oficerzy okazali papier urzędowy z pieczęcią polskiej Komendy Wojskowej i oświadczyli, że przysli służbowo, celem dokonania rewizji w poszukiwaniu za gotówką, którą jakoby p. Kotlicki otrzymuje z Rosji na agitację bolszewicką. Rewidujący zabrali 3000 rubli srebrem, 1500 marek i 7000 rubli w banknotach. Nadto biżuterję złotą wartości około 70 tysięcy marek. Cały łup zapakowali do torby skórzanej p. Kotlickiego, poczem napisali kwit na wszystkie zabrane przedmioty i gotówkę i polecieli zgłosić się nazajutrz na zamek królewski po odbiór zabranych rzeczy. P. Kotlicki przybył nazajutrz na Zamek, gdzie się do-

Koalicja obraduje nad położeniem w Rosji.

Paryż. (PAT) Agencja Havasa ogłasza następującą notę urzędową: Prezydent Wilson i ministrowie spraw zagranicznych państw koalicji oraz państw, związanych sojuszem, obradowali we wtorek przed południem i popołudniu przy współudziale przedstawicieli japońskich. Obrady toczyły się w gmachu ministerstwa spraw zagranicznych. Przed południem poseł duński w Petersburgu Scavenius, zdał szczegółowe sprawozdanie o sytuacji w rozmaitych stronach Ro-

MILION KORON wynosi Główna wygrana w Loteryi klasowej ze współudziałem Państwa Polskiego. Wygrane: K 700.000, 300.000, 200.000, 100.000 i t. d. łącznie 80.000 wygranych w kwocie około 23 milionów koron wypłaca się w gotówce bez żadnych potrąceń. Co drugi los wygrywa! Ciągnięcie III-iej klasy 11 i 13 lutego 1919. Cena losów: ósemka K 15.—, ćwiartka K 30.—, połówka K 60.—, cały los K 120.—. Pieniądze najwygodniej przesłać przekazem: Dom Bankowy Leopolda Brandstättera i Ski, Kraków, Karłowicka 10.

Swój do swego! Nowość! Patent światowy Już dziś ogólnie znany, wyłącznie z naszej polskiej firmy pochodzący, jest „LUMAX” praktyczny przyrząd dla każdego do zeszywania skóry, pasów, obuwia, płótna, płacht wozowych, worków i t. p. Niezbędne dla wszystkich. Pełna gwarancja. Polski sposób nżycia! Cena 1 sztuki z rozmaitymi igłami, zwojem nici K 5.—, 5 sztuk K 22.50. Fabr. Dom Handlowy M. Pierożek i Ska, Kraków, ul. Karłowicka 9. 126 Odział 24. Prawdziwe tylko z wybitą naszą firmą na ręczce.

Kraków, Szczepańska 7, I. p. ZAKŁAD KRAWIECKI wykonuje artystycznie wszelkie toalety dla pań z własnych i dostarczonych materiałów. Ceny umiarkowane. Ceny umiarkowane.

KURSA PRAWNICZE „IUS” Rynek główny L. 22. „IUS” Szybkie przygotowanie przez fachowe siły a) do egzaminów i rygorozów prawniczych Uniwersytetu krakowskiego i lwowskiego b) egzaminów adwokackich, sędziowskich i notaryalnych. System dla wojskowych i urzędników zastępuje w zupełności przygotowanie indywidualne, bez potrzeby opuszczania miejsca pobytu. Lekcje zbiorowe i indywidualne. Wypożyczenie skryptów, skrótów i ustaw. Informacje i prospekta na żądanie. Przygotowanie odpowiednio do zmian politycznych. Dla Królewaków zapoznanie drogą pismenną z notawodawstwem i administracją.

POWAŻNY UBOCZNY ZAROBEK! może mieć każdy, kto zechce zbierać wyprane i wyprasowane kołnierze celem przesiania tychże do Zakładu impregnacyjnego „GLORIA” 4 KOŁNIERZE NA ROK wystarczy każdemu, kto najnowszym sposobem impregnuje kołnierze w Zakładzie „GLORIA” po bardzo niskich cenach: ko nierz stojący K 2.— kołnierz wykładany K 3.— manszety K 3.— półkoszulek K 3.— Kołnierze, tym sposobem utrwalone, trzymają 6-10 razy dłużej jak zwykłe prane, i nie męczą się. W każdym miesiącu i miesiączku może Zakład przyjąć jednego tylko zastępcę, który otrzyma 10 procent z nadesłanej należności. Termin zgłoszeń upływa z dniem 31 stycznia 1919. Zakład impregnacyjny „GLORIA” Kraków, ul. św. Jana 16. Wejście przez Sklep Przemysłu Włókiennego.

KALENDARZE MIARKI. Zawierają: Zmiany księżyca, wschód i zachód słońca i księżyca, przepowiednie pogody, przypomnienia dla rolników i ogrodników, kalendarz historyczny i obyczajowy. Dział powieściowy, wynalazków, polityczny, statystyczny, wychowawczy, lekarski i gospodarski. Bezpłatne dodatki: kalendarzyk ścienny i kieszonkowy. Cena wraz z przesyłką: Kalendarz Powszechny w eleganckiej oprawie . K 3.20 Kalendarz Maryjański . . . . . 4.50 Święta Rodzina . . . . . 4.50 Kalendarz Narodowy . . . . . 3.20 Wysyłka za uprzednim nadesłaniem ceny, gdyż poczta nie przyjmuje załeczek. Odsprzedawcy otrzymują rabat. Księgarnia D. E. FRIEDLEINA Kraków, Rynek 17.

Dachówek, cementu, wapna skalistego, gwoździ i wszelkich materiałów budowlanych dostarcza szybko i tanio 135 KAMPEL, Wiedeń IX 2 Nussdorferstrasse 4. Telefon Nr. 14.466. POSADY sklepowej lub kasjerki poszukuje panna mająca świadectwo z wojskowości z kaucją. Zgł. pis. pod „Posada” do biura dzien. i ogłoszeń Maryana Hupczyca, Kraków, Jagiellońska 7. 106

Kupuję i sprzedaję złoto, srebro, brylanty, perły i wszelką biżuterję nową i antyczną, zegary, zegarki oraz sztuczne zębry, placę najwyższe ceny. JÓZEF CYANKIEWICZ Zakład zegarmistrzowski i jubilerski 128 Kraków, Sławkowska 24. FOTOGRAFIE piękne i artystyczne dla pań 133 które nie mają szczęścia do dobrej fotografii oraz portrety tuszem i kolorami, wykonuje istniejący od lat kilku i znany ze swych prac Zakład fotograficzny „George” Kraków, ul. Karłowicka 10.

OGŁOSZENIE. ROZDZIAŁ WĘGLA PRZEMYSŁOWEGO.

P. K. L. wychodząc z założenia, iż wolny obrót węglem w dzisiejszych warunkach jest ze względu na interesy kraju niedopuszczalny, postanowiła zajęcie węgla. Rozdział techniczny i finansowy Pol-ki Rząd oddał Wojennej Centrali handlowej, obecnie Polskiemu Towarzystwu handlowemu. — Ostatnio P. K. L. wydała zarządzenie dotyczące rozdziału węgla przemysłowego.

Na podstawie tego zarządzenia kontyngenty wydziałowe ustala międzyrozdziałowa komisja P. K. L.
W ramach ustalonych kontyngentów wydziałowych rozdział węgla przemysłowego należy do komisji węglowej przy Wydziale przemysłowym. Komunalne zakłady przemysłowe i monopolowe zakłady przemysłowe oraz zakłady pracujące pod kontrolą Wydziału aprowizacyjnego, jak młyny, nie pobierają węgla z tego kontyngentu. Skracanie kontyngentów wydziałowych należy do Inspektoratu przemysłowego. Indywidualny rozdział węgla przemysłowego wchodzi w zakres kompetencji Komisji węglowej Wydziału przemysłowego.
Ustalone indywidualne przydziały oddaje Oddział węglowy Polskiemu Towarzystwu handlowemu do wykonania. O ile idzie o węgiel obcokrajowy, indywidualne przydziały będą oddawane odpowiednim dostawcom do wykonania. Zgłoszenia na przydział węgla na następny miesiąc należy złożyć najdalej do 5-go każdego miesiąca w Oddziale węglowym Wydziału przemysłowego, Sławkowska 1. Po ustaleniu poszczególnych kontyngentów wydziałowych przez między wydziałową Komisję przy współdziałaniu inspektora i Oddziału węglowego Wydziału przemysłowego, Komisja węglowa oddziału węglowego ustala indywidualne przydziały, których wykonanie otrzymuje Polskie Towarzystwo handlowe.

Zapotrzebowanie węgla trzeba zgłaszać na osobnych formularzach, które dostać można w biurze powyższego Oddziału lub w łabach handlowych i przemysłowych. Na formularzu należy nalepić stempel za 1 K.
Z końcem miesiąca strona otrzymuje wiadomość o przyznaniu węgla, poczem uiszcza zapłatę u dostawcy.

Za Wydział górniczy:
Zarański m. p.

Za Wydział przemysłu, rękodzieł i handlu:
Zieleniewski m. p.

182

WODOCIĄGI dla miast, gmin, folwarków, fabryk, domów prywatnych.
POMPY wszelkiego rodzaju, **STUDNIE** wiercone i kopane, dostarcza, buduje i reperuje

INŻ. JOZEF SCHROLL

FILIA: KRAKÓW, UL. PAWIA L. 8. 127

Zbadanie sytuacji na miejscu i kosztorysy darmo.

Wozy gospodarskie

Ule słowiańskie, Brony drewniane, Sieczkarnie, 146 Kieraty i t. d. — wyrabia

FABRYKA MASZYN I NARZĘDZI ROLNICZYCH
w Oświęcimiu.

GALICYJSKA SPOŁKA ZBYTU BYDŁA I TRZODY CHLEWNEJ

z ograniczoną poręką

we Lwowie, ul. Kołłątaja l. 8

podejmuje czynność swoją zastanowioną na czas wojny

z dniem 1 stycznia 1919.

Adres dla depeesz: „PECUS“ LWOW.

150

Tymczasowe doniesienie.

181

Biuro przemysłu drzewnego (K. U. O.) w Krakowie

Organizacja hal masz. i kraj. prod. mebli.

Własne stolarnie masz.: Kraków, Kalwaria, Wadowice, Zakopane, Krosno, Dębica, Mielec, Tarnobrzeg, Rzeszów, Jarosław, Jaworów.

Wystawy modeli i składy: w Krakowie — za zgłoszeniem się w biurze głównym, poza Krakowem (w większych miastach) organizacja składów w toku. —

Wydawnictwo wzorów mebli: „SPRZĘT“ (3 pierwsze zeszyty z wzorami mebli włościańskich wyszły, 3 dalsze ukaza się w ciągu stycznia materiały do kilkunastu następnych przygotowany);

Biuro główne: Kraków, ulica Karmelicka L. 1, I. p. Telef. Nr 1057, 1007.

Adres telegraficzny: **Bepede** Kraków.

Sprzęty włościańskie i mieszczańskie

o swojskim charakterze

podług projektów polskich archit.-specjalistów.
Termin rozpoczęcia sprzedaży ogłosi się osobno.

Rozpoczęta produkcja

urządzeń szkolnych i biurowych

dla instyt. publ., urzędów, wolnych zawodów.
Prospekty w druku.

Chrońmy przemysł krajowy przed obcym zalewem! Wstrzymujmy się od przedwczesnych zakupów zagranicznej tandety!

MINISTERSTWO SKARBU.

W wykonaniu dekretu oraz uchwały Rady Ministrów z dnia 3 listopada 1918 roku Ministerstwo Skarbu ogłasza niniejszym emisję krótkoterminowych zobowiązań skarbowych (asygnat) 1918 roku na warunkach następujących:

1) krótkoterminowe zobowiązania skarbowe (asygnaty) 1918 roku zabezpieczają się całym majątkiem Państwa Polskiego i wszystkimi jego dochodami.

2) Ministerstwo Skarbu wypuszcza wspomniane asygnaty w odcinkach po 100, 500, 1000, 5000, 10000 marek polskich, koron w walucie austriackiej oraz rubli.

3) Asygnaty będą oprocentowane w stosunku 5% rocznie, przy czem procent będzie wypłacony nabywcom za rok z góry przez potrącenie go z ceny sprzedażnej, z odpowiednim dyskontem w zależności od daty nabycia.

4) W dniu 1 listopada 1919 roku Skarb Polski wycofa asygnaty w drodze wykupu w walucie, w której asygnaty wydane zostały lub w razie przejścia Państwa Polskiego na nową walutę — w nowej walucie polskiej podług kursu, który obowiązywać będzie dla konwersji wszelkich zobowiązań płatniczych.

5) Zapisy na powyższe asygnaty przyjmują:

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa, Towarzystwo Kredytowe Ziemskie, Towarzystwa Kredytowe Miejskie oraz wszystkie Banki Akcyjne i Domy Bankowe w swych instytucjach centralnych i oddziałach; Towarzystwa Wzajemnego Kredytu, Towarzystwa Pożyczkowo-Oszczędnościowe i inne instytucje Drobного Kredytu a także kasy powiatowe i poczty.